

ჩ პიგოლ ჩაზიანზელი

ყობისათვს უფლისა ჩუენისა წეს ტრისტის*

 რისტე იშვების, უგალობდეთ; ტრისტე ზეცით გარდამოვალს, მივეგებვოდით; ტრისტე ქუეყანასა ზედა, ამალლდებოდეთ! «უგალობდით ოფალსა ყოველი ქუეყანახა!»(ფს.95,1) და რათა ორივე შემოკლებულად ვთქუათ, «იხარებდინ ცანი და გალობდინ ქუეყანახა»(ფს.95,11), ზეცისასა მისთვე და მერმე ქუეყანისახა! ტრისტე ჭორციელად, — შიშით და სიხარულით უგალობდეთ! შიშით — ცოდვისათვეს, და სიხარულით — სასოებისათვეს; ტრისტე — ტალნულისაგან, შ დედანო, ქალნულ იქმნენით, რათა იქმნეთ დედა ტრისტისა!

ზინ არა თაყუანის სცემდეს წაუსაბამოსა მას? ვინ არა უგალობდეს უკუანასკნელსა მას?! კუალად ბნელი დაპქსნდების, კუალად ნათელი მოიქცევის, კუალად გჰპტტე იგუემების ბნელითა მით, კუალად სრატლი სუეტითა მით განათლდების. «ერი რომელი სხდა ბნელსა უგუნურებისასა იხილეს ნათელი მეცნიერებისა დიდისა. სირველი იგი წარწდა და აპა ესერა იქმნა ახალი»(მთ.4,16; ॥კორ.5,17), სახც იგი წარვალს და სული აღორძნდების; ჩრდილნი იგი განქარდებიან და ჭეშმარიტებად მოინევის. შელქიზედეკ შეკრბების, რომელსა არა ესუა დედა, იყო იგი უმამო; უდედო პირველად და უმამო მეორედ. ჯაული იგი ბუნებათად განქარდების და ჯერ არს განსრულება; ზეცისა იგი სასუფეველი, ტრისტე, გუამცნებს არა დაბრკოლებად. «ყოველმან თესლებმან ალიტყულენით ჭელნი თქუენი»(ფს.46,2), «რამეთუ ყრმად იშვა ჩუენდა და ჭედ მოგუეცა ჩუენ, რომლისა მთავრობად ზედა მწართა მისთა, რამეთუ ჯუარსა ზედა აღმალლდების და პრქან მას სახელი დიდისა ზრახვისა შამისა ანგელოზ»(ეს.9,6). სოვანე დალადებს: «განმზადენით გზანი ოფლისანი»(ინ.1,23). ზა მე ვლალადებ ძალსა დიდსა შისსა: უკორცო იგი ჭორციელ იქმნების, ჭც მიმრთისად ძც კაცის იქმნების, «ესუ ტრისტე გუშინ და დღეს და

იგი ტავადი უკუნისამდე»(ებრ.13,8).

«ურიანი დაბრკოლლდებოდედ, წარმართნი 10 გუეკიცხევედ და მწვალებელნი მრავლის-მეტყუელებედ! მაშინ ჰრწმენეს, რაუამს იხილონ იგი ზეცად აღმალლებული; და უკუეთუ ან არა ჰრწმენეს, მაშინ სამე ჰრწმენეს, რაუამს მოვიდეს ზეცით და დაჯდეს განშვად. ქოლო ესე უკუანასკნელ, და ან კრებად ესე არს მიმრთისა გამოჩინებისა, — ჰობა. ზა ორნივე ესე ითქუმიან ორითა სიტყვთა, ორნი ერთსა ხოლო მოასწავებენ, რამეთუ გამოუჩინდა კაცთა ჰობითა. ქოლო ჰობად მისი პირველად არს და მარადის 20 არს, რომლისაგან იგი მარადის არსისა შისგან უზეშთაეს მიზეზთა და სიტყვსა, რამეთუ არა იყო სიტყუად უფროდს სიტყვსა. ქოლო მეორც ესე ჰობად ჩუენთვს უკუანასკნელ, რათა მომცემელმან არსებისამან მოგუანიჭოს ჩუენ კეთილი არსებად, და უფროდსლა ვთქუათ, თუ ვინათეთგან მივიცვალენით ბოროტის საქმითა კეთილისა მისგან არსებისა, და კუალად მოგუაქცინეს ჭორც-შესხმითა მისითა. ზა შისსა გამოჩინებასა ეწოდა გამოჩინებად მიმრთისა, და შობასა — ჰობა.

25 ზე არს კრებად ჩუენი, ამით ვდლესასწაულობთ დღეს, — მოსლვად მიმრთისად კაცთა შორის, რათა ჩუენცა მივეახლნეთ მიერთსა, ანუ თუ მოვიქცეთ შისა. ზა უფროდსლა ჯერ არს თქუმად, ვითარმედ «განვიძარცოთ ძუელი იგი კაცი და შევიმოსოთ ახალი, ვითარცა იგი ცდამის მიერ მოვკუედით, ეგრეცა ტრისტეს მიერ ვცხონდეთ!»(შდ. 17.4,22-23; შდ. 1 კორ.15,22), ტრისტის თანა შობილნი და ჯუარცუმულნი, და დაფლულნი და ცხოველნი, და ჯერ არს ჩუენდა მიცვალებად კეთილისა. ზა ვითარცა იგი კეთილისაგან მივიცვალენით მწუხარებად, ეგრევე მწუხარებისაგან უმჯობესი, «რამეთუ სადა იგი განმრავლდა ცოდვად, მუნ უფროდს გარდაემატა მადლი»(რომ.5,20). ზა უკუეთუ გემოვსხილვამან მან დასაჯა, და უფროდსლა განამართლოს ვნებამან ტრისტისმან!

30 40 45

* ილ. აბულაძე, შრომები III, თბ., 1982. გვ. 83-91.

ტმისთვს ვდღესასწაულობდეთ არა თუ სიმღერითა, არამედ შემრთისა მიერ; არა თუ ქუეყანისახთა ამით, არამედ უფროოსლა იფლისა ჩუენისახთა; არა თუ უძლურებით, არამედ კურნებითა; არა თუ დაბადებულობით, არამედ განახლებითა დაბადებულისახთა. ზა ვითარ იყოს ესე? არა თუ შემკობითა ბჭეთახთა და არცა განწყობითა მემღერთახთა, და არცა ურაკპარაკთა განშუენებითა, არცა შუებითა თუალთახთა, და არცა განცხრომითა სასამენელთახთა და არცა საყნოსელთახთა. ცრცა ვისიძივდეთ გემოვს-ხილვითა, არა მივერჩდეთ ჭელის-შეხებასა მწრაფლ მიმყვანებელსა სიბოროტესა დღისასა. ცრა შევიმოსნეთ სამოსლითა ჩჩლითა, რომლისა შუენიერებად მისი განქარვებად არს, არა თუ განბრწყინვებითა ქვათა პატიოსანთახთა, არცა ელვითა ოქროხსათა და არცა სიმრავლითა ფერთახთა, რომლისა შუენიერებად ტყუვილ არს და მოპოვნებად მისი დამწობა არს კაცისა, რომელ იგი არს ხატი შემრთისა. ცრა სიმდიდრითა, არცა სიმთვრალითა(რომ.13,13), რომლისაგან არს მრუშებად და სიბილწჴ, რამეთუ სწავლად ბოროტი არნ ბოროტთა მოძლუართა მოძლურებად, და უფროოსლა ვთქუათ, ვითარმედ თესლისაგან ბოროტისა ბოროტი მყავ. ცრა განვიმზადნეთ ტაბლანი მაღალნი განსასუენებელად მუცლისა, რომელ არს ჭურჭელი დაწსნილებისა; არა პატივ ვსცემდეთ სასუმელთა შემზადებულთა, არცა სიქელოვნესა მზარეულთასა, არცა მრავალფერთა სულნელთა. ჩუმცა მოგვძლუანებს ჩუენ ზღუად და ჭმელი სკორესა პატიოსანსა, – რამეთუ ესრტ პატივ ვსცემ მე შუებასა! არა ვისწრაფდეთ ჯობნად ურთიერთას უძღებებითა, რამეთუ უძღებებად არს ყოველი, რომელი უფროოს საქმრისა არს; და სხუანი მშიერ და უპოვარ არიან, რომელნი ერთისაგან თიჯისა და ერთისაგან შეზავებისა არიან, არამედ ესევითარნი ესე საქმენი მიუტევნეთ წარმართა და ამპარტავნებისა მათისა კრებულსა, რომელნი ხადიან ღმერთთა, რომელნი იხარებენ კუამლითა ნაზორევთახთა და ჰმონებენ იგინი ღმერთთა მათთა მუცლითა მოძლუარნი, ბოროტნი დამგებელნი, ბოროტნი ეშმაკთანი.

ქოლო ჩუენ, რომელნი ესე ვჰმონებთ სიტყუასა, უკუეთუ გვნდეს შუების, ვიშუებდეთ სიტყვთა და შჯულითა და მითხობითა შემრთისახთა, და სიტყვთა, სათნოებითა, რომელ არს

კრებაა ესე, რახთა იყოს მაღლი მახლობელ და არა შორს შისასა, ქომელმან იგი შეგუერიბნა. ზა უკუეთუ ინებოთ, მე განგიმზადო თქუენ დღეს საზრდელი და წარმოგიდგინო თქუენ 5 სიტყუად ამისთვს, შ სტუმარნო კეთილნო, ვითარ იგი ჯერ არს ფართოებით და შუებით, რახთა სცნათ, თუ ვითარ გამოზარდნის უცხომან მკვდრნი ქუეყანისანი და მსოფლიომან – მოქალაქენი, და უშუებელმან – შუებულნი, და 10 ბრწყინვალენი სიმდიდრითა – გლახაკმან და უპოვარმან.

ცმიერითგან ვიწყო, განმზადენით გონებანი თქუენი და სასმენელნი და საცნობელნი, რომელთა გონებს ჩუენების, რამეთუ სიტყუად 15 საღმრთო არს და შემრთისათვს, რამეთუ წარხდეთ შუებულნი წარუვალითა. ზა იყოს თქუმული ესე შემოკლებულ, რახთა არა იყოს შემანუხებელ ნაკლულევანებითა და არცა ნამეტავ განგრძობითა.

20 იმერთი იყო მარადის და არს და იყოს, და უფროოსლა არს მარადის, რამეთუ «არს და იყოს». ჟანყოფად არს უამისა ამის ჩუენისა და ბუნებისა მდინარისა, არამედ იგი ცრსი არს მარადის; და ამით სახელ ედვა, რაუამს 25 იგი ეჩუენა შოსეს მთასა ზედა, რამეთუ მიეღო ყოველი არსებად დაუსრულებელი. ჟითარცა უფსკრული არსებისა მიუწდომელი, დაუსრულებელი, რომელი უზეშთაეს არს ყოვლისა ბუნებისა უამიერსა და ბუნებითსა გა-30 მოსახული გონებითა, ხოლო და ესეცა ფრიად მცირედ, და არა თუ ბუნებად შისი, არამედ საქმეთაგან შეკრებითა აჩრდილი აჩრდილსა თანა ხატითა ჭეშმარიტად, რომელი შეპყრობადმდე წარვიდის და მოგონებადმდევე განგუე-35 შორის. ზა სინათლც შისი გონებითა ჩუენითა რაუამს განგონიდნეთ, ვითარცა ელვად რად მწრაფლ წარვიდის სახილველთაგან. შე ესრე ვჰგონებ, ვითარმედ მისანედომელითა მით მიიზიდავს მისა, რამეთუ მიუწდომელი იგი უსასო 40 არნ და არა საძიებელ, და რომელთა იგი მიუწდომელ არს და საკურველითა მით საწადელ არს ფრიად და მისა მიმართ წადიერებითა განსწმედს. ზა განწმედითა მით მსგავსსა გუყოფს; და რაუამს ესრტ ვიპოვნეთ, ვითარცა 45 თვეთა გუეტყოდის. ზა სიტყუად ესე ჩემი კადნიერად იტყვს: «იმერთი ღმერთა შორის აღრეულ და საცნაურ არს, და იცნის საცნაურნი იგი, ვითარ მათ იცნეს წგი, რამეთუ შემრთი დაუსრულებელ არს, და რომელი რად შისგან

მისაწდომელ არს, დაუსრულებელ არს» (შდრ. I კორ. 13, 13). ზა უკუეთუ ვისმე ეგონოს, ვითარმედ ბუნებად განმარტებულ არს 7ი, ანუ თუ ყოვლითავე მიუწვდომელ არს 7ი, გინა თუ ყოვლითავე მისაწვდომელ, არამედ ვეძიებდეთ – რაა იგი არს განმარტებულებით, რამეთუ არა განმარტებულებად არს ხოლო ბუნებად იმერთი, ვითარცა იგი შეერთებულთაგან არს, ბუნებად არს; შეერთებად არს, რომელ იგი დაუსრულებელ არს. ირ სახედ საცნაურ არს, რაუამს მიუტევნის გონებამან სიღრმესა მას ზეცისასა, და არა პოოს სადამცა დაადგრა ანუ მიეყრდნა აჩრდილსა იმრთისასა.

ზა ან რომელ დაუსრულებელ არს აქა და გარენარუვალი, უწოდა შას დაუსაბამო; და რაუამს მიხედნეს ქუესკნელსა, უწოდის უკუდავ, და წარუვალ არს; ორივე შეკრბის, უწოდის უკუდავ საუკუნო, რამეთუ საუკუნო არა თუ უამი არს, არცა კერძოდ უამისად და არცა განზომილ, არამედ ვითარცა იგი უამი ჩუენი არს ძრვად მზისად და განზომილი და საუკუნო დაუსაბამოსად დაუსრულებელი არსებითა ვითარცა ძრვად და სიცუცი უამისად.

ზა ან ესე არს სიბრძნც ჩემი იმრთისათვს, რამეთუ არა არს ან უამი სიტყუად უფროოს ამისა, და თქეუმული ესე არა არს იმრთისათვს, არამედ განგებულებისათვს ჭორც-შესხმისა. ზა რაუამს ვთქუა იმერთი, ვიტყვ შამასა და ტესა და სულსა წმიდასა, და არა განეფინების იმრთებად უფროოს ამისა, რათა არა შემოვიზუნეთ ღმერთი მრავალნი, და არცა უფროოს ამისა განისაზღვრების; არა სიგლახაც იმრთებისაა ვთქუათ და ვიქმნეთ ჰურია ერთისა ხოლო თქუმითა და წარმართ – მრავალ-ღმრთებითა, რამეთუ ბოროტი იმთადვე მათ სწორ არს, დალაცათუ თვს-თვს იხილვების. ესრცი არს წმიდად წმიდათა, რომლისაგან იფარვენ სერაბინი და უგალობენ სამწმიდაარსობითა ერთლმრთებასა და ერთისა უფლებასა, ვითარცა იგი სიბრძნის-მეტყუელა ერთმან, რომელი უნინარცი ჩუენსა, კეთილდა და პატიოსნად.

ზა რამეთუ არა კმა ეყო კეთილის-მყოფელსა შას აღძრვად კეთილთა მათ ცესთა, არამედ ჯერ იჩინა განფენად მადლთა, რათა მრავალთა მიპმადლოს (და ესე არს უმეტცისი კეთილი), და რამეთუ პირველად იზრახა ძალთა მათთვს ანგელოზებრთა ზეცისათა. ზა ზრახვად იგი მისი იყო საქმც განსრულებული

სიტყვთა და სულითა წმიდითა. შამინ დაემტკიცნეს ნათელნი იგი მეორენი, მსახურნი იგი სირველისა მის ნათლისანი; სულნი ცნობიერნი, გინა თუ ცეცხლნი შეუხებელნი და უსხეულონი, გინა თუ სხუანი ბუნებანი მსგავსნი ამათნი. შენებავს სიტყუად, ვითარმედ აღუძრველ არიან იგინი ბოროტისა, და ყოველი აღძრვად მათი არს კეთილისა მიმართ, რამეთუ მახლობელ არიან დღესა და განათლებულ პირველად იმრთისა მიერ, და ესენი არიან ნათელნი მეორენი, არამედ მაბრკოლებს მე თქმად, ვითარმედ აღუძრავ არიან იგინი ბოროტისა მიმართ, რომელი იგი იყო მთიები განთიადისა, ბრწყინვალე იქმნა ბნელ ამპარტავანებითა, და ძალნი იგი ბოროტნი, მის თანა მოქმედნი ბოროტისანი, სივლტოლითა მათითა კეთილისაგან და მიზეზ გუექმნეს ჩუენ ბოროტისა.

ესრცი ამასცა აქუნდა დაბადებულებად გონიერი, ვითარ ვჰგონებ მე. ცლგჰწნონ დიდ დიდთა საქმეთა მცირითა სიტყვთა. ზა რაუამს განემზადა კეთილად მის მიერ საქმც იგი პირველი, იზრახა მეორისა ამისთვის სოფლისა, ნივთიერისა და სახილავისა, რომელ არს დამტკიცებად ესე, შეზავებული ცათაგან და ეუეყანისა, და რომელ რაა არს შორის მათსა, კეთილად განმზადებული ყოვლითავე, და უფროოსლა ქებული განსრულებად ერთისა ამისგან სოფლისა, რათა აჩუენოს, ვითარმედ შემძლებელ არს დაბადებად ბუნებასა არა თუ მახლობელსა ცესსა, არამედ ფრიად შორიელისა შისგან, რამეთუ მახლობელ იმრთებისა არიან ბუნებანი იგი გონიერნი და შორის შისგან ფრიად – ყოველი, რომელი არს საცნობელთა ამათ ქუეშე, და უშუერლა მათსა – უსულონი და უძრავნი.

ზა უკუეთუ ვინმე თქუას დღესასწაულის-მოყუარემან, ვითარმედ უგუმირე კიცუსა დეზითა, და გუეტყოდე ჩუენ დღესასწაულისა ამისთვის, რომლისათვს არს კრებად ესე ჩუენი დღეს, და მე ვყო ეგრცი, დალაცათუ ვინწყე მაღლით პირველად, არამედ ნებამან და სიტყუამან მაიძულა.

ცონებად და გრძნობად ესრცი განიყვნეს, და თითოეული თვსსა საზღვარსა დაადგრა და უპყრიეს პატივი ჟემოქმედისა თვსისა, და აქებენ დამბადებელსა თვსსა დუმილით და ქადაგებენ შას წმა-მაღლად. ზა ვიდრე აქამომდე არღარა ქმნულ არს შეზავებად მათ-

გან, და არცა შერევად შეუზავებელთავ, რომელ არს მეცნიერებად სიბრძნისა დიდისაა და სიმდიდრული ბუნებათავ. ზა არღა ყოფილ არს ყოველი სიმდიდრული კეთილის-ყოფისა მისისაა საცნაურ. ზა სიტყუამან დამბადებელისამან რაჭამს ინება, მან ესე ცხოველი ერთი ორთავე ბუნებათაგანი, ხილულისა და უხილავისა, და-ჰპბადა კაცი. ქოლო წორცნი მისნი მოიხუნა სიქშოვესაგან, რომელ იგი პირველ დაბადებულ იყო, და თვთ ყო ცხორებად მის თანა, რომელსა თქემული უწესს სულად გონიერად მსგავსად იმრთისა. ზაამტკიცა ქუეყანასა ზედა მეორე სოფელი, დიდი მცირესა შინა, სხუა ანგელოზი თაყუანის-მცემელი, შეზავებული, მხედვარი დაბადებულთა ხილულთაა და გულისხმის-მყოფელი უხილავთავ, მეუფუ მეუფეთაა ქუეყანისათავ მეუფედ განჩინებული ზეცით, ქუეყანისაა და ზეცისაა, უამიერი და უკუდავი, ხილული და ცნობილი შორის სიმდიდრესა და სიმცირესა. ზა იგი არს სულ და წორც, სულ – სიმდაბლითა და წორც – ამპარტავანებისათვს; ერთი იგი, რათა ეგოს და ადიდებდეს კეთილის-მყოფელსა შას, და მეორესა მას, რათა ივნოს. ზა რაჭამს ივნოს, მოეწენოს და განისწავლოს პატივცემული დიდებითა, ცხოველი აქა და განგებული და სხუად მიცვალებული. ზასრულებაა საიდუმლოებაა ესე არს, ვითარმედ წადიერებითა შისითა იმრთისა მიმართ განლმრთნეს იგინი.

ზა მას მიმიყვანებს მე ნათელი ჭეშმარიტებისაა შაცხოვარი, რათა ვიხილოთ და მივსწუდეთ ნათელსა იმრთებისასა ღირსსა, ქომელმან იგი შეაულლა, და მერმე დაჭისნის და კუალად უდიდებულობისად შეაყოს. ესე დაადგინა სამოთხესა მას შინა და პატივ სცა მას აზნაურებითა, რათა იყოს პატივი კეთილის-მოქმედისაა მის არა უმცირტს მიზეზის-მომცემელისაა მის, ქუეყანის-მოქმედ ნერგთავ მათ უკუდავთავ, რომელ არიან ზრახვანი სალმრთონი, წრფელნი და სრულნი, შიშუელნი სინრფოლებითა ცხორებასა შინა უზაკუველსა, თვინიერ საფარველისა და სამოსლისა. ზა ესრცით ჯერ იყო ყოფად პირველისაა. ზა მისცა შჯული აზნაურებისაა, რათა რომლისა სახისაგან მოილოს, და რომლისაგან არა. ესე იყო ხც მეცნიერებისაა, რომელი პირველად არა ბოროტად დაჰპნერგა, არცა შორით დაეყენა მისგან. ჩუ მიავლინებ მონათა მისთა იმრთის-მბრძოლნი, ნუცა ემსგავსებიედ გუელსა მას!

არამედ კეთილ არს, რაჭამს მოილოს უამსა თვისსა, რამეთუ, ვითარ ვპევნებ, ხც იგი იყო ზრახვად, რომელი შეჟღავს სულთა მათთვს და კეთილისა, და კეთილთა მათთვს, რომელნი ჯერეთ უსრულ არიან. ზა ნებად მათი უძლებ არს, ვითარცა იგი არა კეთილ არს საზრდელი სრული ჩჩკლთა მათთვს, რომელთა იგი უქმნ სძც.

ზა შურითა ეშმაკისათა და ვნებითა დედაკაცისათა, რომელი იგი შეემთხვა მას დაქსნილობითა, და მან დაარწმუნა(ზ უძლურებად ჩემი! რამეთუ რომელი იგი პირველისა მამისად იყო, იგი ჩემი არს), დაავიზუდა მცნებად იგი, რომელი მოეცა და დაემორჩილა მწარესა მას გემოხს-ხილვასა, და განძებულ იქმნა იგი ხისა მისგან ცხორებისადასა და სამოთხისა და იმრთისაგან ბოროტისა მისგან. ზა შეიმოსა სამოსელი ესე ტყავისაა, წორცნი ესე ზრქელნი არიან, და პირველად ცნა სირცხვლი თვსი და დაემალა იმერთსა. ცრამედ ამით შეიძინა სიკუდილი და განკუეთად ცოდვისაა, რათა არა იყოს ბოროტი უკუდავი. ზა იქმნა შურის-გებად იგი წყალობა. ზა მე დამიჯერებიეს, ვითარმედ ესრე სწავლის იმერთმან.

25 ზა პირველად განისწავლა იგი მრავალთა ცოდვილთათვს, რომელი ალმოაცენა ძირმან ბოროტმან მრავლითა მიზეზითა მრავალთა უამთა, სიტყვთა და შჯულითა წინააღმდეტყუელთა კეთილის-ყოფითა, თქემითა და გუემითა, წყლვითა და დაწყევითა, ბრძოლითა, ძლევითა, სივლტოლითა, ნიშებითა ჰაერთავთა, ქუეყანისათა და ზღუათავთა, კაცთავთა, ქალაქთავთა, ნათესავთავთა, შეცვალებითა არა მოსალოდებელითა, და ამით ყოვლითა უნდა 30 განქარვებად ბოროტისაა. ზა უკუანადსკნელ საქმარ იყო წამალი ძლიერი სალმობათათვს ბოროტთა, სიძვად, მრუშებად, ცრუ-ფიცებად, მამათ-მავლობად, და უკუანადსკნელ ყოვლისა ბოროტისაა და პირველ არს კერპთ-მსახურებად, მიცვალებად მონებისაგან დამბადებელისა 40 მონებად დაბადებულთა. ქამეთუ უქმდა წამალი დიდი და იპოვა. ზა ესე თვთ იყო სიტყუად იგი იმრთისაა დაუსაბამო, უხილავი, მიუწდომელი, უქორცო, პირველი პირველისაგან, ნათელი 45 ნათლისაგან, აღმომაცენებელი ცხორებისაა, ბეჭედი შეუძრველი, მსგავსებად ჭეშმარიტი, საზღვარი შამისად და სიტყუად შისი; მოვიდა ხატისა თვისისა და შეიმოსა წორცნი წორციელთათვს, და შეიზავა სულითა გონიერითა

სულისა ჩუენისათვს, რახთა განმიღოს მსგავსი მსგავსითა. ზა კაც იქმნა ყოვლითავე, თვინიერ ხოლო ცოდვისა. შვე ჭალნულისაგან განწმედისათვს ჭორცთა და სულისა მიერ ჩმიღისა, და ჯერ იყო პატივის-ცემად შობა. ზა გამოვიდა მიერთი მოღებულითა მით, ერთი ორთაგანი, შემსგავსებულთა სულისაგან ჩმიღისა; ერთმან ორთა ამათგანმან განაღმრთო და მეორე იგი განიღმრთო.

შეზავებად საკურველი, შეზავებად დიდებული! რასი იგი არს იქმნების და ზაუბადებელი დაებადების, დაუტევნელი დაეტევის შუვამდგომელობითა სულისა გონიერისაათა. ჟანმამდიღრებელი იგი დაგლახაკნების ჭორცითა ამით ჩუენითა, რახთა მე განვმდიდრე მიმრთებითა, და სავსც დაცალიერდების მცირედ დიდებისაგან ცისისა, რახთა მოვიღო მე სავსებისაგან შისისა. ქად არს სიმდიდრე ესე კეთილისაა! რად არს სადუმლოდ ესე კეთილისაა, რომელი ჩემთვს იყოფის?! მოვიღე ხატებად და არა დავიმარხე. შიიხუნა ჭორცნი, რახთა დაიცვეს ხატი, და ჭორცნი უკუდავ ყვნეს, გვზიარნა მეორედ უსაკურველშისად პირველისა მის ფრიად, რამეთუ მაშინ მოგუცა კეთილი, ან თავს იდვა ნაკლულევანებად; და ესე უფროხსლა შუენის პირველისა მის!

ტმისთვს რად მრქუან ჩუენ მაცილობელთა მიმრთის-მპრძოლთა, განმნარებულთა ძვრის-მეტყუელ, სულნი ქებულთანი დაბნელებულ ნათელსა თანა, რომელსა არა აქუს სწავლად სიბრძნესა შინა, რომელთათვს ჭრისტე ცუდად მოკუდა, დაბადებულნი უმადლონი, სახენი ბოროტისანი? კეთილისათვს აბრალება მიერთსა? რავდენ შენთვს დაწუნებულ იქმნა. ქამეთუ «შწყემსი კეთილი მოვიდა ნარწყმედულისა, თავი ცის დადგა ცხოვართათვს»(ინ.10,11), რომელთა მთათა ზედა შესწირვედ, და პოვა იგი ნარწყმედული და აღიკიდა იგი მწართა ცისთა ზედა, რომლითა აღიკიდა ჯუარი(შდ. ლუკ.15,4-5), და კუალად ეგო ზე ცხორებასა ზეცისასა და შეერთო იგი სამარადისოთა მათ თანა. ქამეთუ აღანთნა სანთლად ჭორცნი თვ-სნი და მოჰმართა სახლი, განწმიდა სოფელი ცოდვათაგან და ეძიებდა დრაქმასა, ხატსა სამეუფოსა, დაფლულსა შორის ვნებათა. ზა მოუწოდა მეგობართა ცისთა ძალთა ანგელოზებრთა პოვნასა დრაქმასასა და იზიარნა სიხარულსა, რომელი იგი იყვნეს მხიარულებით განგებულებასა შისისა(შდ. ლუკ.15,8-9),

რამეთუ ნათელი იგი დიდი შეუდგეს ნათელსა წინამორბედისასა, და სიტყუად წმასა, და სიძმი შემამკობელსა სძლისასა, რომელი განუმზადებს იფალსა ერსა ცესსა(ტიტ.2,14), და განსწმედს წყლითა და სულითა. ტმისთვს აბრალება მიერთსა?! ამისთვს იზრახეა ბოროტი, რამეთუ «მოირტყა არდაგი»(ინ.13,4-5) და დაპბანნა ფერწინი მოწაფეთანი, და აჩუენნა გზად მაღალი მდაბალთა? რამეთუ სულისათვს დალონებულისა დამდაბლდა, რახთა აღადგინოს დაცემული ქუეყანით ცოდვისაგან? და ვითარ არა აყუედრებდე, რამეთუ მეზუერეთა თანა ჭამდა და მოიმოწაფნა იგინი, რახთა შე-რამმე-იძინოს? და რად იგი? – ცოდვილთა ქსნაა. ჩუ უკუე აბრალებდეს ვინმე მას მკურნალსა, რამეთუ მიხედის წყლულსა და თავს იდვის სულმყრალობად მისი, რახთა მოსცეს ცოდვილთა კურნებად, და აღმოიყანოს ცხოვარი ჯურლმულისაგან, ვითარცა წერილ არს შჯულსა(გამს.23,2; ლუკ.14,5).

შოივლინა, არამედ ვითარცა კაცი, რამეთუ ორთაგანი იყო; და დაშურა, მოემშია და მოეწყურა, და შეძრწუნდა და ცრემლოოდა შჯულითა ჭორცთათა. ზა უკუეთუ ვითარცა მიერთსა შეემთხვნეს ესევითარნი ესე,(?), არამედ ნებად შამისაა შეპრაცხე მოვლინებად, რომელსა ზე აჩემებს თავსა ცისსა საქმედ. ქამეთუ პატივ სცემს ვითარცა დასაბამსა დაუსაბამოსა, რახთა არა საგონებელ იყოს, ვითარმედ შეუმსგავსებელ არს ზე იმ მიერთსა. ზა ითქუმის, ვითარმედ მიეცა, და ცით მისცა თავი ცის. ზა ითქუმის, ვითარმედ «აღადგინა იგი შამამან და აღამაღლა»(რომ.4,25; შდ. 1ფ.5,2-25; საქმ.3,15; 1,11; ეფ.4,14). ჩერილ არს, ვითარმედ აღადგინა თავი ცის და აღამაღლა ნებითა და ჭელმინიფებითა. პოლო შენ მცირეთა მათ საქმეთა იტყვდა და დიდ-დიდთა მათ თანა წარპევალ, და ვნებასა მისსა განიზრახავ და არა აღიარებ, ვითარმედ თავით ცისით იყო. ზითარცა ან შეემთხუევის თქუმულთა რომელთაგანმე, ვითარმედ მიერთსა პატივ სცემს და შეირწყუვის. ზა რომელთაგანმე, ვითარცა ჭორცნი იგი პენებავნ და განიყოფიან. ცნ რომელთათვს უფროხს განრისხნეს მიერთი და, უფროხსლა ვთქუათ, რომელთა უფროხს მიეტეოს, რომელთა უფროხს შეარწყუვენ, ანუ რომელნი უგუნურად განპყოფენ, რამეთუ იგინი შეარწყუვიდეს და ესენი განპყოფდეს. ქომელნიმე რიცხვთ და რომელნიმე მიმრთებით დაპბრკოლდებიან ჭორცთაგან,

ეგრევე ჰურიანი და სამარიტელნი უწოდი შენ. ქოლო შემდგომისა მისთვის დავდუმნე. იგარ ჰყოფა მირთებასა? არცაღა ეშმაკნი ესრცი, შენ უფროოს ჰურიათასა უვარის-მყოფელ ხარ და ეშმაკთა უძრცის! რამეთუ მათ სახელი ჭეობისა ბუნებისა შეერთებასა აჩემეს. ზა ეშმაკთა აღიარეს, ვითარმედ მიმერთი არს, რომელი განასხმიდა მათ, რამეთუ იცოდეს მის გამო, რომელი შეემთხუეოდა მათ, და შენ არა შეინყნარებ სწორებასა. იმჯობცის იყო შენდა, თუმცა წინადაგეცითა ანუ განცოფებულ იყავ(რათა ვთქუა რამე სიცილით), ვიდრე დადგრომასა წინა-დაუცუეთელად და უვარის-მყოფელსა ბოროტად.

შცირედლა და იხილო ჟესუ ჰორდანეს განწმედილი განწმედითა ჩემითა, და უფროოსდა ითქმის, ვითარმედ განსწმედს წყალთა განწმედითა ცჰსითა, რამეთუ შას არა უქმდა განწმედა, ჸომელი «აიხუამს ცოდვათა სოფლისათა»(ინ.1,29); და «ცათა განხუმულთა»(მრკ.1,10), წამებულსა სულისაგან მშიდისა შსგავსისა თვისისა. ზა გამოიცადოს და სძლოს, და იმსახუროს ანგელოზთაგან. «განკურნენეს ყოველნი სნეულებანი»(მთ.4,23) და აღადგინნენს მკუდარნი(და ნეტარ თუმცა აღგადგინა შენ, – მკუდარი წვალებისაგან!). ზა განასხნეს ეშმაკნი, რომელნიმე თავით ცჰსით და რომელნიმე მონაფეთა შისთა, და პურითა მცირითა გამოზარდნეს ბევრეულნი, და ვიდოდეს ზედა სიღრმესა, და მიეცეს მავნებელთა და ჯუარს ეცუას, და ჯუარს აცუას ცოდვად ჩუენი; ვითარცა ტარიგი შეინირვის და ვითარცა მღდელმან შენიროს; ვითარცა კაცი დაეფლა და ვითარცა მიმერთი აღდგა. ცმისა შემდგომად აღვიდეს ზეცად და მოვიდეს დიდებითა ცჰსითა, რავდენ მრავალ არიან დლესასწაულნი საიდუმლოთა ზრისტისთანი! და თავ ყოველთა ერთი არს, – განსრულებად და განახლებად ჩემი, და მიქცევად ჩემი პირველსავე ცდამსა.

ზა ან შეიწყნარე ქობად და იმღერდ, დალა-ცათუ არა ვითარცა ჰოვანე მუცლით გამო, არამედ ვითარცა ბავით წინაშე კიდობნისა. ზა პატივ ეც აღწერასა და ადიდე ქობად, რომლითა განიქსნ საკრველთაგან შიბისათა. ზა პატივ ეც მცირესა ყეთლემსა, რომელმან მოგაქცია სამოთხედვე, და თაყუანის ეც ბაგასა, რომლისაგან გამოიზარდე სიტყვთა, რაუამს იგი იყავ უსიტყუელ. «იცან ჭარმან მომგებელი თვისი, – გიბრძანებს შენ წაია, – და ვითარცა

ვირმან ბაგად იფლისა თვისისად»(ეს.1,3).

ზა უკუეთუ წმიდათაგანი ხარ, ვითარცა შჯულსა წერილ არს, და აღმოიცოხნი სიტყუასა, და ლირს ხარ შენირვად. ზა უკუეთუ არა 5 წმიდათაგანი ხარ, რომელი არა ჯერ არს, არცა დაკლვად ნანილი წარმართებრი. ზარსკულავისა თანა რბილდე, მოგუთა თანა ძლუენსა შესწირევდ, ოქროსა, გუნდრუკსა და მურსა, ვითარცა შეუფისა და მირთისა, ვითარცა მკუდრისა შენთვის მოკლულსა. შწყემსთა თანა ადიდებდ, ანგელოზთა თანა უგალობდ, მთავარ-ანგელოზთა თანა იხარებდ. ჟყავნ კრებად ზოგადი ძალთა ზეცისათა და ქუეყანისათავ. შრწამს, რამეთუ დლესასწაულობენ დღეს, ვინახთან მწყალობელ არიან იგინი და მირთის-მოყუარც, ვითარცა იგი მოაწენებს წავით შემდგომად ვნებისა, ვითარმედ აღვიდეს ზრისტის თანა, შემთხუევით უბრძანებს განხუმათავ. ზრთ ხოლო მოიძულე შიბისა ზრისტისი მოწყუედავ 10 იგი სეროდტის მიერ ჩჩილთავ; და უფროოსდა ითქმის, პატივ სცა მას შესანირავსა მობაძავ ზრისტისა უწინარცის საკვრველისა შესანირავისა. იკუეთუ ივლტოდა იგი ზგპტედ, მის თანა ივლტოდე გულსმოდგინედ. ქაზომ კეთილ არს 20 სივლტოლა ზრისტის თანა, რაუამს იდევნოს ზგი! უკუეთუ იდევნოს ზგპტედ, მოუწოდე მას ზგპტით, და ზგი მუნ კეთილად იმსახურების. ზიდოდე ყოველსა ჰასაკსა ზრისტისა და ძალითა მისითა უბინოდ დაიცევ. ზითარცა 30 მოწაფუ ზრისტისი განწმიდენ, წინადაიცოთე, განიძარცუე საბურველი შიბისად და ამისა შემდგომად ასწავებდ ტაძარსა შინა. ზა ნახენ მირთის-მოფარდულნი, და უკუეთუ შეგემთხვოს შენ ქვისა დაკრებად, მიითუალე. შე უწყი, რამეთუ 35 განერე შენ მოისართაგან ფარულად და ხედოდი შორის მათსა ვითარცა მიმერთი, რამეთუ სიტყუად არა ეცემის. იკუეთუ წარგადგინონ შენ წინაშე სეროდტა, ნუ უფროოს-მეტყუელისა მის იტყვ, რამეთუ პრცხუენინ დუმილისაგან 40 შენისა უფროოს-მეტყუელისა. იძიებდ დარჩომილსა მას, მიიღე ნავლელი ნავლლისა მისთვის, სუ ძმარი, ეძიებდ ნერწყუასა მისასა, თავს იდევ ყურიმლის-ცემად მისთვის, დაიდგ გვრგვი ეკლისად, ფიცხლად ცხორებითა მირთისათვის. 45 ქეიმოსე სამოსელი ძოწეული კიცხევისად, შენწყნარე ლერწამი, თაყუანის იცემე მოკიცხალთაგან ქეშმარიტთა. იკუანასკუელ – მის თანა ჯუარს ეცუ, მის თანა მოჳკუედ, მის თანა დაეფალ, რამთა მის თანა ასდგე და მის თანა

104A

ნა გრიგოლ ნაზიანგელი

იღიდო, და მის თანა ჰეუტევდე და ჸედვიდე, ვითარ იგი შესაძლებელ იყოს. ზა იხილვებოდი იმრთისაგან თაყუანის-საცემელისა სამებისა დიდებულისა, რომელსა ვევედრებით, რათა

104B

მობისათვე იასე ქრისტესა

გამოგვბრნყინდეს ჩუენ, ვითარ იგი შესაძლებელ იყოს კრულებასა მას წორცთასა ზრისტე იესუსის მიერ, ითვლისა ჩუენისა, ქომლისაა არს დიდებად უკუნითი უკუნისამდე, ამენ.

